

Anläggningsforum

Trafikverket – Sveriges Byggindustrier, BI – Svenska Teknik&Designföretagen, STD

Verksamhetsplan

2019

Anläggningsforum – Verksamhetsplan 2019

1. Allmänt

Den svenska Anläggningsbranschens aktörer bestående av beställare, konsulter och entreprenörer skapar gemensamt förutsättningar för en väl fungerande transportinfrastruktur. För att transportinfrastrukturen ska kunna vidmakthållas, uppgraderas och utvecklas behöver branschens aktörer samverka på ett bra sätt och ha förståelse för de krav som aktörerna har på varandra samt förutsättningarna för respektive aktör.

Ett syfte med Anläggningsforum är att den utveckling och förändring av arbetssätt, rutiner, och utveckling av respektive parts verksamhet samt ansvarsfördelning mellan parterna, går i en riktning så att förverkligande av förändringsarbeten kan genomföras i praktiskt arbete. Det är också viktigt att arbetet bedrivs i en riktning mot att Agenda 2030 och Bygg- och anläggningsbranschens Färdplan för fossilfrihet kommer att genomföras.

Anläggningsforums utvecklingsarbete drivs i huvudsak som gemensamma projekt med representation från samtliga parter och ska efter implementering av föreslagna lösningar bidra till

- en attraktiv, sund och säker anläggningsbransch,
- kostnadseffektiv infrastruktur och
- hållbart byggande och förvaltning.

2. Aktiviteter 2019

Beslutade publika aktiviteter att genomföras under 2019 utgörs av följande:

- Nationellt Anläggningsforum genomförs 12 november 2019.
- Regionala Anläggningsdagar genomförs på fem orter: 5/2 i Göteborg, 13/2 i Stockholm, 14/2 i Malmö, 19/2 i Luleå, och 21/2 i Gävle.
- Regionala Anläggningsforum genomförs i april och oktober i Stockholm, Göteborg, Malmö, Gävle och Luleå.
- Arbetet i projekten drivs inom sex Temaområden:

Innovation

Syftet med Temaområde Innovation är att tillsammans identifiera utvecklingsområden och utveckla processer i affären som förbättrar förutsättningarna för innovationer. Temaområde Innovation bidrar till samtliga tre målområden för Anläggningsforum. Med anledning av Agenda 2030 har Temaområdet dock särskilt fokus på att bidra till målområde *hållbart byggande och förvaltning*. En Temaspecifikation finns och senaste uppdateringen är gjord i augusti 2018.

Under 2018 beslutade Temaområdets strategiska grupp att det är rimligt att kunna genomföra ett utvecklingsprojekt under perioden hösten 2018-våren 2019. Det prioriterade utvecklingsprojektet är "Utveckling av innovationsprocess under konsultuppdraget", vilket bedrivs av en projektgrupp i Göteborg. Under våren 2019 kommer detta utvecklingsprojekt att slutredovisas genom en slutrapport i maj 2019 och därefter tas en rekommendation fram av Anläggningsforums Sekretariat som beslutas av Styrgruppen.

Under 2019 kommer den strategiska temagruppen att träffas för halvdagsmöten vid två tillfällen, i februari och i oktober. Vid februarimötet kommer strategiska gruppen att föra förnyad dialog och workshop för att diskutera utvecklingsbehov och prioritera ett nytt projektförslag som kan vara aktuellt att starta upp senare under året. Viktigt fokus vid prioriteringen kommer att vara att utvecklingsprojektet bidrar till att antalet innovationsförslag och innovationsidéer ökar samt att det leder till att vi skapar större innovationskraft i samverkan. Vid oktobermötet kommer fokus att vara på dels progress hos det uppstartade utvecklingsprojektet och dels implementering av det under våren slutförda utvecklingsprojektets resultat, men även planering av temaområdets arbete för 2020.

Temaledare är Erika Hedgren, Trafikverket.

Produktivitet

Temaområde Produktivitet ska bidra till Anläggningsbranschens effektivisering och minskad miljöbelastning. Projekten i temat ska även sprida nya idéer för att attrahera nya medarbetare och skapa en säker arbetsmiljö.

Under 2018 har två projekt startats. "Tider i spår" och "Autonom och elektrifierad produktion" varav det senare är planerat att avslutas 2020. Projektet "Projekteringsuppdrag med möjlighet till standardisering på olika nivåer" startas 2019.

Autonom och elektrifierad produktion

Utvecklingen av elektrifiering och automatisering har kommit långt hos maskin- och fordonsleverantörer. Anläggningsbranschen har i liten omfattning tagit del av den utvecklingen. Det kan konstateras att befintlig ny teknik inom både elektrifiering och automatisering kan öka produktiviteten och bidra till minskad klimatpåverkan. Det finns ett starkt politiskt tryck för implementering av ny teknik ur ett hållbarhetsperspektiv.

Det finns ett stort nordiskt intresse, vilket kan ge svensk anläggningsbransch möjligheter till intressanta och utvecklande demoprojekt. Elektrifiering och automatisering kan ge ett flertal delprojekt.

- Etablera nuläge (kunskapsfront) för att ta fram projektspecifikation
- Planera för en demonstration i ett faktiskt investeringsobjekt
- Genomföra demonstration i ett faktiskt investeringsobjekt
- Ställ om branschen och upphandlande parter

Det är viktigt att tydligt avgränsa varje delprojekt för att få konkreta resultat. Utveckling och implementering av fossilfria bränslen är viktiga för omställningen till ett hållbart samhälle men kommer inte att hanteras inom denna aktivitet som fokuserar på effektivisering.

Projekteringsuppdrag med möjlighet till standardisering/automatisering på olika nivåer

Digitaliseringen i samhället accelererar. Kunskap och datorkraft skapar nya möjligheter till effektivisering i branschen. 10–15% av investeringskostnaden utgörs av utredning/projektering. Samhället har stora behov av investeringar samtidigt som branschen flaggar för att det är en brist på kvalificerade resurser. Genom en effektivare projektering med standardisering/automatisering kan kostnaden sänkas utan att ge avkall på kvaliteten. Tillgängliga resurser används på ett effektivare sätt.

Standardisering/automatisering av projekteringen kan dessutom leda till en mer industriell produktion som ökar produktiviteten ytterligare. Projektet avser att identifiera hinder och rekommendera åtgärder för att möjliggöra en effektivare projektering.

Kommande projekt

Temagruppen ska, om behov uppstår, ta fram ytterligare projekt som kan startas under 2019.

Temaledare är Magnus Alfredsson, BI

Arbetsmiljö

Temaområde Arbetsmiljö begränsar sig till att fokusera på områden som tidigare beslutats av Anläggningsforums Styrgrupp:

- Arbete i trafikerad miljö
- Psykosocial arbetsmiljö
- Systematiskt arbetsmiljöarbete
- Arbetsmiljö i BIM

Under 2019 ska Temaområde Arbetsmiljö fokusera på att forma två delprojekt:

- Aktiviteter som främjar minskad frekvens av allvarliga olyckor i trafikerad vägmiljö. Arbetet kommer att starta under Q1.
- Kartering av statusen avseende den organisatoriska- och psykosociala arbetsmiljön inom Anläggningsbranschen, för att därefter eventuellt forma projekt för att förbättra den samma. Arbetet kommer att starta under Q3.

”Forma” inkluderar definition av projektet i en projektspecifikation och resurssättning av projektet (ekonomi, personal) för beslut i Anläggningsforums Styrgrupp. Projektens löptid får högst vara nio kalendermånader från start till slutleverans.

Temaledare är Patrik Jakobsson Sveriges Byggindustrier.

Klimat och Miljö

Temaområdet Klimat och Miljö arbetar för att underlätta framdriften och effekten av olika initiativ och pågående satsningar inom klimatområdet. Målet är att nå en effektiv och aktiv styrning i bygg- och anläggningsprojekt, som bidrar till Sveriges ambition med att vara ett av de första fossilfria välfärdsländerna i världen.

En temaspecifikation med två tillhörande projektspecifikationer beslutades i Styrgruppen 2017;

- Upphandlingskrav för minskade CO2-utsläpp, klimatkrav
- Effektiv styrning i bygg- och anläggningsprojekt

Temagruppen har inventerat pågående projekt/satsningar och utgör ett forum för att diskutera beräkningsanvisningar och klimatkrav och hur dessa fungerar i upphandling. Flera av gruppens medlemmar av medverkat i framtagandet av Bygg- och anläggningsbranschens färdplan för fossilfrihet.

Färdplanen har undertecknats av ett 70-tal företag och organisationer och innehåller uppmaningar till såväl politiker som till beställare, konsulter och entreprenörer. Under 2019 kommer implementeringen och förvaltningen av planen att följas.

Under 2018 färdigställdes rekommendationer för val i standarder för livscykelanalyser och hur miljöinformation kan redovisas. Påbörjat 2018 och som fortsätter 2019 är framtagande av en vägledning för val av klimatgasreducerande åtgärder. Vägledningen syftar till att höja kunskapsnivån framför allt hos projekterande konsulter och på så sätt höja kvaliteten och produktiviteten i genomförandet av anläggningsprojekt. Vägledningen paketeras i form av en rapport och Skypeutbildning som företagen fritt förfogar över.

Masshantering innehåller idag komplexa frågeställningar av avfallsjuridisk karaktär, miljöpåverkan och logistik. Osäkerheterna leder till förhöjda risker i byggprojekt och kan vara kostnadsdrivande. Hållbar masshantering är därför föreslaget som ett nytt projekt inom tema Klimat och Miljö. Under 2019 består temat av projekten;

- Vägledning climateffektiviseringar i planering och projektering
- Hållbar masshantering

Förslag att kommunicera leveranser på Regionala Anläggningsdagar.

Temaledare är Åsa Lindgren, Trafikverket.

Social Hållbarhet

Att tillsammans skapa förutsättningar för god och sund konkurrens är det övergripande syftet för Temat under 2019. Det innebär att ta branschgemensamma steg mot en gemensam tolkning av social hållbarhet.

Styrgruppen har beslutat att utgångspunkten för det vidare arbete inom området begränsas av utformning och uppföljning av kontrakt (för konsulter och entreprenörer) samt materialinköp.

2018 har projektet *“Offentlig upphandling som bidrar till ett socialt hållbart samhälle”* avslutats. Under verksamhetsår 2019 kommer implementering av projektets rekommendation att ha stort fokus. Implementeringen är en förutsättning för att få branschen att agera gemensamt.

Anläggningsforum ställer sig därför bakom följande grundprinciper:

- att ID06 bör kopplas tydligare till den anställdes företag och berörda myndigheter för att vara giltigt.
- att skatt skall betalas från första dagen
- att en säkrare och effektivare uppföljning kan skapas
- att gränsöverskridande avtal bör upprättas mellan länder som möjliggör mer likartad hantering, mer transparens och att underlätta flytt av arbetskraft mellan länder

Arbetet med implementeringen kan ge upphov till följdprojekt. Det är Temaledaren och Temagruppens ansvar att föreslå följdprojekt till Beredningsgruppen.

Temaledare är NN, xx

Kompetens- och resursförsörjning

Rapporten avseende tema Kompetens- och resursförsörjning beräknas vara klar i preliminär form i början av 2019. Därefter börjar arbetet med att inhämta synpunkter på rapporten, för att sedan implementera resultatet.

Vid Sveriges Bygguniversitets konferens i augusti 2018 gjordes en presentation av projektet. I det sammanhanget framkom ett intresse från några av universiteten att få lämna synpunkter innan det slutliga färdigställandet av rapporten. Detta är positivt varför det tagits med i arbetet för 2019.

Från denna utgångspunkt kommer arbetet tidigt under 2019 bestå av följande moment efter det att en första preliminär utgåva av rapporten färdigställts.

- Rapporten skickas ut till Beredningsgruppen för synpunkter. Förslagsvis avsätts tid vid ett beredningsgruppsmöte för att diskutera igenom inkomna synpunkter.
- Synpunkter inhämtas från de universitet som vid SBU:s konferens uttryckt intresse av detta enligt ovan.
- Utarbetande av färdig rapport.

Efter gängse hantering och beslut inom Anläggningsforums ram kan såväl kommunikation som implementering kunna påbörjas. Av denna anledning behöver Anläggningsforum göra ett tillkommande arbete utöver vad som anges i temaspecifikationen i form av en mer detaljerad kommunikations- och implementeringsplan. I denna bör nedanstående delar och moment ingå som första steg men även aktiviteter på längre sikt bör tas med i denna plan.

Följande aktiviteter bör ske tidigt 2019.

- Återkoppling till de grupperingar på universitet och högskolor som deltagit i arbetet i form av intervjuer etc. Detta är efterfrågat och framfördes redan vid intervjutillfällena. Förhoppningsvis kan detta leda till att tankar och funderingar kring framtida kurser etc. kommer igång.
- Publicering av några artiklar kring frågan kompetens- och resursförsörjning med utgångspunkt från rapportens slutsatser.
- Utarbetande av en aktivitets- och handlingsplan med fokus på såväl ovanstående två aktiviteter såväl som aktiviteter med 1–2 års tidshorisont.

Förhoppningsvis kommer detta arbete leda till givande diskussioner inom såväl akademi som inom branschen i stort.

Temaledare är Mats Karlsson, Trafikverket.

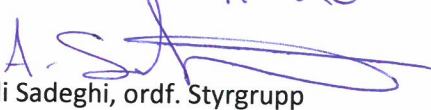
3. Implementering

Sekretariatet har tagit fram ett "scorecard" för uppföljning av projekten, inkluderande även implementeringen. Varje Temaområde ska tydligt klargöra hur implementeringen ska göras, vem som är ansvarig och vilka som är mottagare. Både Regionala Anläggningsdagar och Regionala Anläggningsforum kommer under 2019 att ha huvudfokus på implementering av Rekommendationerna och deras arbete är nyckeln att det kommer att fungera. Sekretariatet kommer att göra en översyn av tidigare Rekommendationer, så att de blir tydligare om vad som ska göras och av vem samt ta fram en tydlig implementeringstidplan, som sedan ska följas upp. Huvudansvaret att implementera Rekommendationerna har Anläggningsforums tre parter.

4. Resurser

Det kommer att krävas mycket resurser för att genomföra de projekt och det implementeringsarbete som ingår i Verksamhetsplanen. Den viktigaste grunden för att det ska bli verklighet är att det finns ett genuint intresse och engagemang hos alla medarbetare. När projekten resurssätts är det också viktigt att det blir en föryngring. Anläggningsforum rollbeskrivning beskriver de olika rollernas arbetsinnehåll. Ett sätt att förenkla projektarbetet är att lägga ut ansvar att genomföra projekten läggs ut på regionerna, då det är möjligt.

Stockholm 2018 – 11-20

Ali Sadeghi, ordf. Styrgrupp